

A Pécsi Ítéltábla a Tumbászné dr. Mák Gyöngyi ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Klamár István jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 2011. szeptember 19. napján kelt 6.P.20.870/2010/24. számú ítélete ellen a felperes által 25. sorszámon előterjesztett és Pf.4. sorszámon indokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 900.000,- (kilencszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 125.000 (százhuszonötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes, a felperes lánya és annak élettársa - K. L. 1995-ben T.-n, a felperes tulajdonát képező ingatlanban éltek együtt. A felperes 1995-ben Jugoszláviában élt rokona hagyatékából részesült akként, hogy 1995. július 12. napján az elhalálozott unokatestvér fiától készpénzben kapta meg a hagyatékából ráeső 62.150,- DEM, amelyet megőrzés céljából átadott K. L.-nak, aki azt egy lemezkazettában helyezte el a lakásukban.

K. L.-val szemben a P. Rendőrkapitányság nyomozást folytatott, amelynek keretében a felperes t.-i ingatlanában 1995. július 13. napján házkutatást tartottak, ennek során lefoglalásra került a felperes által K. L.-nak átadott 62.150,- DEM. Az ilyen módon lefoglalt pénzüsszeget a nyomozó hatóság a Magyar Nemzeti Banknál helyezte letétbe.

A házkutatás során a valutával kapcsolatban K. L. azt nyilatkozta, hogy azt a felperestől kapta megőrzésre. Tekintettel arra, hogy ilyen összegű valuta tartása devizahatósági engedély nélkül abban az időben jogszabályba ütköző volt, K. L. nyilatkozata alapján a felperessel szemben is büntető eljárás indult. A felperest a P. Rendőrkapitányság 1996. április 29. napján hallgatta ki gyanúsítottként a K. L. és társai elleni büntető ügyben devizagazdálkodás megsértése büntett elkövetésének alapos gyanúja miatt. Az iratok ezt követően a Városi Ügyészséghez kerültek, s az ügyészség 1996. május 6-án kelt határozatával került sor a felperes ügyének elkülönítésére. A felperes ellen folytatott eljárás a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatalához, majd onnan elfogultság miatt a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatalához került, amely hatóság a nyomozást 1996. június 4-én kelt határozatával azzal az indokkal tagadta meg, hogy a cselekmény nem bűncselekmény.

Ezt követően a felperessel szemben az 1996. július 2. napján kelt feljelentés alapján szabálysértési eljárás indult deviza szabálysértés elkövetése miatt. 1997. március 26. napján a Vám- és Pénzügyőrség B.-K. és Megyei Parancsnoksága helybenhagyta azt az elsőfokú határozatot, amellyel a K. Vámhivatal a felperes ellen indított szabálysértési eljárást felfüggesztette kimondva, hogy a rendelkezés azért jogszerű, mert a tényállás még nem kellően tisztázott, a K. L. és társai elleni büntető eljárás keretében a bíróság előtt a szabálysértési tényállásra is kiterjedően folyamatban lévő bizonyítási eljárás eredményének bevárása szükséges.

Az elsőfokú szabálysértési eljárást felfüggesztő határozat elleni fellebbezésével egyidejűleg a felperes a K. Ügyészséghez is fordult kifogásolva, hogy a K. L. elleni büntető eljárásban a sajátjának megjelölt valuta továbbra is lefoglalás alatt áll, holott vele szemben éppen amiatt folyt büntető eljárás, hogy a valuta az ő tulajdona, a K. L. elleni büntető eljárásban ezért a lefoglalás megszüntetéséről kellett volna döntenie. Miután az ellene indult büntető eljárásban megállapítást nyert, hogy a terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény, így a már neki tulajdonított valuta elkobzását nem lehetett volna indítványozni. A felperes arról kapott tájékoztatást, hogy az ügy bírói szakban van, ezért a bíróság dönt a lefoglalásról.

A K. L. elleni büntető eljárásban 2006. május 12. napján a felperes jogi képviselője ismételten kérte a lefoglalás megszüntetését, és a valuta felperes részére történő kiadását. A Megyei Bíróság a 13. számú ítéletében állapította meg, hogy az eljárás során bizonyítást nyert, hogy a lefoglalt pénz nem bűncselekményből származik, 2006. május 23. napján kelt levelével kapott ezt követően értesítést a felperes a Magyar Államkincstártól, hogy kiutalják számára a lefoglalt összeget. Az időközben bekövetkezett változásokra tekintettel a kiutalás 2006. május 23-án euróban történt.

A felperes keresetében az 1997. március 5. napjától 2006. május 23. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan - a megítélése szerint - jogellenesen fenntartott lefoglalásra tekintettel közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén kérte az

alperesnek a lefoglalt 62.150,- DEM után késedelmi kamat fizetésére kötelezetését, kárigényétösszegszerűen 16.586.942,- forintban jelölve meg.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben való marasztalását kérte arra hivatkozva, hogy a lefoglalást az alperes jogszerűen foganatosította, mert a házkutatás alatt nem volt tisztázható a valuta eredete és tulajdoni helyzete, a keresettel érintett időszakban pedig az alperesnek nem volt rendelkezési joga a lefoglalt pénz felett, a döntésre jogosult a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság lehetett volna a lefoglalással kapcsolatos intézkedés körében. Vitatta a felperes kereseténekösszegszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000,- forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket, és az alperesnek 250.000,- forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Döntését azzal indokolta, hogy az alperes a valuta lefoglalása során jogellenes magatartást nem tanúsított, mindaddig, amíg nem történt meg a felperes devizagazdálkodás megsértésének büntette miatti feljelentése folytán az iratok megküldése a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozóhivatalához, a P. Rendőrkapitányságnak a lefoglalás megszüntetésére nem volt jogszabály adta lehetősége, a lefoglalás megszüntetése esetén lett volna eljárása jogszabálysértő, hiszen a lefoglalásra irányadó jogszabályi rendelkezések alapján a lefoglalás feltételei továbbra is fennálltak.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset teljesítése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést, felvetve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával szemben az ügyben nem annak van jelentősége, hogy a perbeli összeg lefoglalása jogszerűen történt-e vagy sem. Nem vitatta, hogy a perbeli összeg adott esetben a Be.101. §-a alapján lehetett tárgyi bizonyítási eszköz, azonban az ügy eldöntése szempontjából annak van jelentősége, és a bíróságnak azt a kérdést kellett volna vizsgálnia eljárása során, hogy a felperessel szemben devizagazdálkodás megsértése miatt indított büntető ügy elkülönítése során az alperest terhelte-e mulasztás vagy jogszabálysértés a lefoglalt valutával kapcsolatban. Mind a feljelentés, mind az elkülönítésről szóló határozat a K. L.-tól lefoglalt pénzeszköz jogszabályba ütköző átadásáról szólt, azonban sem a feljelentéssel, sem az elkülönítéssel egyidőben a lefoglalt pénzeszköz áttételére nem került sor, holott a nyomozóhatóság számára akkor már nyilvánvaló volt, hogy a K. L. elleni büntető ügynek nem képezheti tárgyát a lefoglalt pénz. Ennek következtében később a felperes ügyében eljáró hatóságok nem tudtak rendelkezni az eljárásuk tárgyát képező 60.000,- DEM sorsáról, és lehetőségük sem volt arra, hogy eljárásuk befejezésével egyidőben a felperes részére azt kiadják. Magatartásával a P. Rendőrkapitányság megsértette az 1973. évi I. tv. 102. §-ában (Be.) foglalt rendelkezéseket, hiszen nem volt jogszabályon alapuló indoka a lefoglalás fenntartásának. Mulasztás követett el akkor, amikor a nyomozás befejezését követően a feljelentéssel, illetőleg az elkülönítéssel egyidőben az ügy irataival

együtt a lefoglalt 60.000,- DEM-t nem tette át a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatalához.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybehagyására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult hivatkozva arra, hogy az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy az alperes jogszerűen járt el a lefoglalás során, a felperes a jogalap tekintetében nem tudta igazolni állításait, így jogszabályi feltétek hiányában kártérítés nem illeti meg. Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a lefoglalt pénzt az alperes nem tette át a később eljáró hatóságokhoz. A pénz természetbeni áttételére nem volt szükség, mert az nem alperes, hanem az MNB Emissziós Főosztályának kezelésében volt. Később eljáró hatóságok a lefoglalt pénz kiadásáról bármikor rendelkezhetek volna, amennyiben annak jogszabályi feltételei fennálltak volna. Az alperesnek a lefoglalás megszüntetéséről nem volt lehetősége intézkedni, hiszen a felperes elleni feljelentés megtételével hatáskör hiányában egy másik hatóságra „ruházta át” a további eljárást.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás adatai alapján a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pontosítja, illetve egészíti ki:

A felperes a Jugoszláviában 1994. március 24-én elhunyt B. V. nevű rokonától 60.000,- DEM-t és 40.000 ATS-t örökölt, amelyet részére az elhunyt kívánságának megfelelően annak fia, B. I. adott át. A felperes az így átvett 60.000,- DEM-t adta át K. L. részére megőrzés végett.

A K. L. ellen folyamatban lévő büntető ügyben a P. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 1995. július 13. napján megtartott házkutatás alkalmával 62.150,- DEM-t foglalt le a lakás előszobájában lévő polcra, a lakás felső szintjén található gyerekszobából különböző helyekről, ezen belül egy H. Gy. feliratú fehér borítékból. H. Gy. a K. L. és társai ellen folyamatban volt hivatkozott büntető eljárás V. rendű vádlottja volt.

A DEM átadásának megtörténteire vonatkozóan B. I. n 1997. szeptember 25. napján tett nyilatkozatot, amely nyilatkozatát a Sz. Megyei Bíróság okiratban rögzítette.

A K. L. és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben a nyomozás során feltárt adatokból alapos gyanú merült fel arra, hogy a lefoglalt pénz a bűncselekmények elkövetéséből származik. Az eljárás kezdeti szakaszában a pénz ilyen eredetére utaltak a gyanúsítottak (K. J., K. L., M. T. és H. Gy.) vallomásai, és a pénz megtalálásának körülményei is. A nyomozás során a pénz általa állított eredetét a felperes jogerős hagyatékátadó végzéssel, illetőleg egyéb módon nem bizonyította.

A házkutatás során lefoglalt valutával kapcsolatban K. L. ellentétes nyilatkozatokat tett. Nyilatkozatainak egyike volt az, hogy a pénzt a felperestől kapta megőrzésre,

kihallgatása során azonban több verziót adott elő a 60.000,- DEM eredetével kapcsolatban. Először azt állította - a házkutatás alkalmával -, hogy anyósa lakását adták el és a vételárat márkában kapták, majd a valuta eredetét a házkutatás alkalmával lefoglalt lejárt valuta kiviteli engedéllyel próbálta igazolni. Kihallgatása során már azt adta elő, hogy a valuta a felperesé, aki azt egy jugoszláv állampolgár rokonától kapta örökség címén, és csak megőrzésre volt nála (P. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály összefoglaló jelentés 1996. május 7.).

A P. Rendőrkapitányság a felperest 1995. április 29-én hallgatta meg gyanúsítottként, majd 1996. április 30-án tett feljelentést a felperes ellen devizagazdálkodás megsértése büntett elkövetésének alapos gyanúja miatt a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatalához. A P. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 1996. május 7-én kelt határozatával rendelkezett a felperes ügyének a K. L. és társai ellen folyamatban lévő büntető ügytől való elkülönítéséről.

A Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatala az ügyben elfogultságot jelentett be, így kijelölés folytán a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatala járt el, amely 1996. június 4. napján kelt határozatával rendelkezett a nyomozás megtagadásáról azzal az indokkal, hogy a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény.

1996. június 28. napján a Vám- és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatala feljelentést tett a felperes ellen szabálysértési ügyben a K. Vámhivatal felé, amelyben rögzítette, hogy a felperes 1995. július 12-én B. I.-tól, annak néhai édesapja hagyatékából származó 60.000,- DEM-t vett át, majd azt megőrzés végett átadta K. L.-nak. Az 1974. évi 1. tvr. 3/A. § szerint belföldi természetes személy 20.000,- forintot meg nem haladó értékű külföldi pénzt ellenszolgáltatás nélkül átruházhat belföldi természetes személyre devizahatósági engedély nélkül. Mivel az átadott összeg ezt meghaladta, a felperes deviza szabálysértést követett el.

A K. L. és társai ellen folyamatban lévő büntető ügyben a K. Városi Ügyészség 1996. július 2. napján emelt vádat, egyebek mellett az I. rendű K. L. vádlottal szemben egy rendbeli nagyobb értékre folytatólagosan elkövetett devizagazdálkodás megsértésének büntette miatt. Az ügyészség az I. rendű K. L. vádlottnál lefoglalt és az MNB Emissziós Főosztálya által nyilvántartásba vett 62.150,- DEM elkobzását indítványozta.

A K. Városi Ügyészség 1997. január 22. napján a K. Vámhivatal előtt a Vám és Pénzügyőrség Megyei Nyomozó Hivatalának feljelentése alapján a felperessel szemben indult szabálysértési eljárás felfüggesztését indítványozta, mert álláspontja szerint a szabálysértési ügy érdemi eldöntése a büntető bírósági eljárás eredményétől függ. A K. Vámhivatal az határozatával a felperessel szemben folyamatban lévő szabálysértési ügyet K. L. és társai ellen folyamatban lévő büntető eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette. A felperes fellebbezése folytán eljárás Vám- és Pénzügyőrség B.-K. és Megyei Parancsnoksága az 1997. március 26.

napján kelt határozatával a fellebbezést elutasította, és az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A B. I. által a DEM eredetére és átadására vonatkozóan 1997. szeptember 25-én megtett nyilatkozatot tartalmazó okiratot a felperes a K. L. és társai elleni büntető ügyben a Városi Bíróság előtt folyamatban volt büntető perben 2004. január 27. napján megtartott tárgyaláson csatolta az iratokhoz.

A hivatali kötelezettségét megszegve elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt K. L. és társai ellen indult büntető ügyben a Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 7. számú végzésével a Városi Bíróság 2004. január 27-én kelt 21. számú ítéletét - amellyel az elsőfokú bíróság elrendelte az MNB Emissziós Főosztálya által bevételezett 62.150 DEM elkobzását - egyebek mellett K. L. I. rendű vádlott tekintetében is hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. A Városi Bíróság a hatályon kívül helyezett ítélete indokolásában azt állapította meg, hogy a felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a lefoglalt 62.150 DEM a tulajdonát képezné. Ennek az állításának ellentmond az a tény, hogy a felperes által állítottan örökségből kapott 60.000 DEM-ből 14.000 DEM a H. Gy. V. rendű vádlott nevére kiállított borítékban volt.

A hatályon kívül helyezést követően a Városi Bíróság az ügyet áttette a Megyei Bírósághoz, amely a 2006. május 12. napján kelt 13. számú ítéletével rendelkezett az MNB Emissziós Főosztálya által bevételezett 62.150 DEM lefoglalásának megszüntetéséről és a felperes részére történő kiadásáról.

Az így kiegészített tényállás alapján is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése.

A perbeli valuta lefoglalás időpontjában hatályos 1973. évi I. tv. (Be.) 101. § (1) bekezdése szerint a hatóság lefoglalja azt a dolgot, amely

a/ tárgyi bizonyítási eszköz.

b/ a törvény értelmében elkobozható, vagy

c/ amelynek birtoklása jogszabályba ütközik.

A Be. 102. § (1) bekezdése szerint a lefoglalást meg kell szüntetni, mihelyt arra az eljárás érdekében nincs szükség. A (2) bekezdés szerint a lefoglalás megszüntetése esetén a lefoglalt dolgot annak kell visszaadni, akitől lefoglalták, a terheltnek, illetőleg annak, aki azt tőle átvette, azonban csak akkor lehet kiadni, ha a kiadása iránt más nem jelentett be alaposnak látszó igényt, vagy ilyen igény az eljárás adataiból nem tűnik ki. Az utóbbi esetben a dolgot annak kell kiadni, aki a tulajdonjogát kétséget kizáró módon igazolta.

Fellebbezésében már maga a felperes sem vitatta, hogy a P. Rendőrkapitányság eljárása a lefoglalás körében a fent ismertetett jogszabálynak megfelelően történt, megállapítható ugyanis, hogy a K. L. és társai ellen indított büntető ügyben a Be. 101. § (1) bekezdés b) pontja alapján helye volt a házkutatás során fellelt valuta lefoglalásának.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint (BDT.2007.1588.), amennyiben a büntető eljárásban az eljárással érintett gépkocsit tárgyi bizonyítási eszközként foglalják le, a lefoglalás elrendelésének és fenntartásának jogszerűsége nem a tulajdonjog megállapíthatóságától függ. A tulajdonos kilétének abból a szempontból van jelentősége, hogy a lefoglalás megszüntetése után kinek kell a kocsit kiadni.

Az ismertetett bírói gyakorlat analógia alapján nemcsak a lefoglalással érintett gépkocsi, hanem egyéb lefoglalt ingó dolog tekintetében is irányadó.

Az elsőfokú bíróság által részben értékelt, valamint a kiegészített tényállás alapján értékelendő tények alapján megállapítható, hogy a jogszerűen lefoglalt 60.000,- DEM lefoglalásának fenntartása a K. L. és társai elleni büntető ügyben, a felperes ellen a P. Rendőrkapitányság által megtett feljelentés időpontjában is indokolt volt, hiszen a K. L. és társai ellen folyamatban lévő büntető ügyben a házkutatás során lefoglalt valuta eredete egyértelműen nem tisztázódott, e körben mind az I. rendű vádlott K. L., mind a kihallgatott többi gyanúsított a nyomozási eljárás során olyan vallomásokat tettek, amelyből arra lehetett következtetni, hogy a lefoglalt pénz a bűncselekmény elkövetéséből származik. Kétséget kizáróan a felperes elleni feljelentés megtételekor nem tisztázódott a pénzösszeg eredete, az erre vonatkozó okirati bizonyítékát a nyilatkozat 1997. szeptember 25-ei kelte ellenére maga a felperes is csak 2004. január 17-én tárta a büntető ügyben eljáró bíróság elé.

A házkutatás során lefoglalt pénzeszköz eredetének kétséges voltát bizonyítja, hogy a K. L. és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben a Városi Ügyészség vádiratában is szükségesnek tartotta a lefoglalás fenntartását, illetőleg a lefoglalt pénzeszköz elkobzására tett indítványt. Az ügyben először eljáró Városi Bíróság az 21. számú 2004. január 17. napján kelt ítéletében is a lefoglalt pénz elkobzásáról rendelkezett és csak a hatályon kívül helyezés és áttétel folytán eljáró Megyei Bíróság állapította meg azt, hogy a lefoglalt és az MNB-nél letétbe helyezett külföldi pénz nem bűncselekményből származik.

A fentieket összességében értékelve a másodfokú bíróság megállapította, hogy a P. Rendőrkapitányság által folytatott nyomozás folyamatban léte alatt, illetőleg a felperessel szemben a P. Rendőrkapitányság által tett feljelentés megtétele időpontjában a lefoglalás megszüntetésének a Be. 102. § (1) bekezdésében írt feltételei nem álltak fenn, a lefoglalás fenntartása a K. L. és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben jogszerű volt, figyelemmel arra, hogy a házkutatás során lefoglalt pénzeszköz eredete a nyomozati majd később a büntető eljárás tárgyát képezte.

Mindezekre tekintettel, az indokolás fentiek szerinti kiegészítésével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes perköltséget nem igényelhet, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni tartozik az alperes másodfokú eljárásban felmerült

perkölségét, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben állapította meg. Ugyancsak a pervesztessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 74. § (3) bekezdésére, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles viselni a felperes a fellebbezésére le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A fellebbezést a másodfokú bíróság a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s, 2012. május 4.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró

A kiadmány hitelül: